

Модул 2: Подобряване на преподаването, ученето и оценяването за цифрова трансформация

Иновативни стратегии за преподаване и учене в дигитална среда

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

[Project Number: 2021-1-BG01-4KA220-SCH-000032711]

Модул 2. Подобряване на преподаването, ученето и оценяването за цифрова трансформация

ЕДИНИЦА 1: Иновативни стратегии за преподаване и учене в цифровото обучение

- Значение за съгласуване на учебните програми в концепцията за цифрова трансформация
- Примери за различни цифрови инструменти, които могат да използват за учебни дейности.
- Очертаване на начини за въвеждане на използването на цифрови технологии в училищната стратегия за осигуряване на по-ефективни, персонализирани и ориентирани към учениците практики на учене и преподаване;
- Определяне на предимствата и ограниченията на прилагането на цифрови инструменти за преподаване и учене в класната стая;
- Оценка на текущата ситуация в училището по отношение на цифровата трансформация
- План за действие за използване на цифрови инструменти за учебна и преподавателска дейност

ЕДИНИЦА 2: Оценяване в цифровото обучение

- Справяне с основни предизвикателства при използването на технологични инструменти за оценяване
- Избор на подходящи инструменти за оценяване с помощта на технологични инструменти
- Определяне на помощни мерки при използването на цифрови инструменти за целите на оценяването
- Разработване на план за действие за насърчаване на технологично базирани стратегии за оценяване

МОДУЛ 1

Съгласуване на учебната програма

Определение

"степен, в която компонентите на една образователна система - стандарти, учебни програми, оценяване и обучение - работят заедно за постигане на желаните цели".

В концепцията за **дигитално образование** съгласуването на учебните програми може да бъде разгледано в рамките на **смесеното обучение**, при което се съчетават различни инструменти за обучение (дигитални и недигитални).

Източник: www.freepik.com.

Съгласуване на учебните програми и технологии

- Технологиите могат да подобрят **цифровата трансформация** за учебното преживяване и качеството на обучението.
- Училищните ръководители и учителите трябва да могат да преценяват **къде има смисъл от прилагането на технологични средства в учебната програма** и да добавят по-интерактивен подход към всеки учебен план.
- **Намаляването на разминаване между учебна програма и информационни технологии** може да помогне на училищните ръководители в стремежа им да използват технологиите за обучение.

Източник: www.freepik.com.

Роля в стратегията за цифрова трансформация на училището

Съобразяването на учебните програми гарантира, че учебното съдържание, целите на обучението, учебните планове, целите за постигане на резултати, насоките за оценяване или учебното съдържание са съобразени с възможностите на цифровото образование.

Използването на технологиите при съгласуването на учебните програми трябва да се разглежда като важна, дори отделна тема.

Съобразяването на учебните програми е първата стъпка в използването на цифрови инструменти и технологии в класната стая.

- В един дигитализиран свят технологиите трябва да бъдат част от всеки план на урока по всеки предмет, тъй като те могат да бъдат интегрирани, както в хуманитарните така и в природните науки. По този начин учениците могат да се научат как да използват технологиите по време на учене, дори в ранна възраст в началните училища.

Роля в стратегията за цифрова трансформация на училището

ПРЕДИМСТВА:

- Съобразяването на учебната програма с технологиите помага на учениците да се превърнат в **ангажирани мислители, активни ученици, създатели на знания и глобални граждани, които** да участват пълноценно в обществото и икономиката.

Ръководителите на училища могат да подкрепят учителите да подобрят разбирането си за това **кои инструменти работят най-добре** в ситуации на професионална дейност и доколко **цифровите технологии са подходящи за педагогически методи** и стратегии.

Изборът на подходяща технология насърчава сътрудничеството, стимулира иновациите и помага да се отговори на нуждите на учениците.

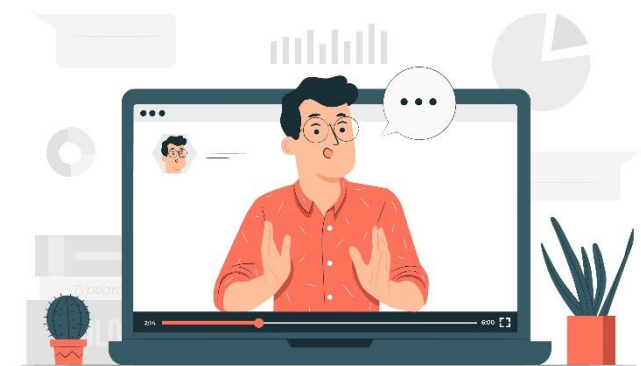
Структура и представяне в окончателната училищна стратегия

Съгласуването на учебните програми трябва да бъде важен раздел в окончателната училищна стратегия, който да съдържа възможно най-много подробности по отношение на **наличните практики, нуждите и пропуските, потенциалните идеи и ресурси за подобрене** при създаването на рамката, в която може да се постигне съгласуване на учебните програми в реално време и извън него.

"Ефективната среда за смесено обучение се основава на подход за проектиране на обучението, който разглежда целите на обучението и ги съгласува с дейностите по преподаване и учене, както и с оценяването, като по този начин се гарантира интегрирането и подходящото използване на технологиите".

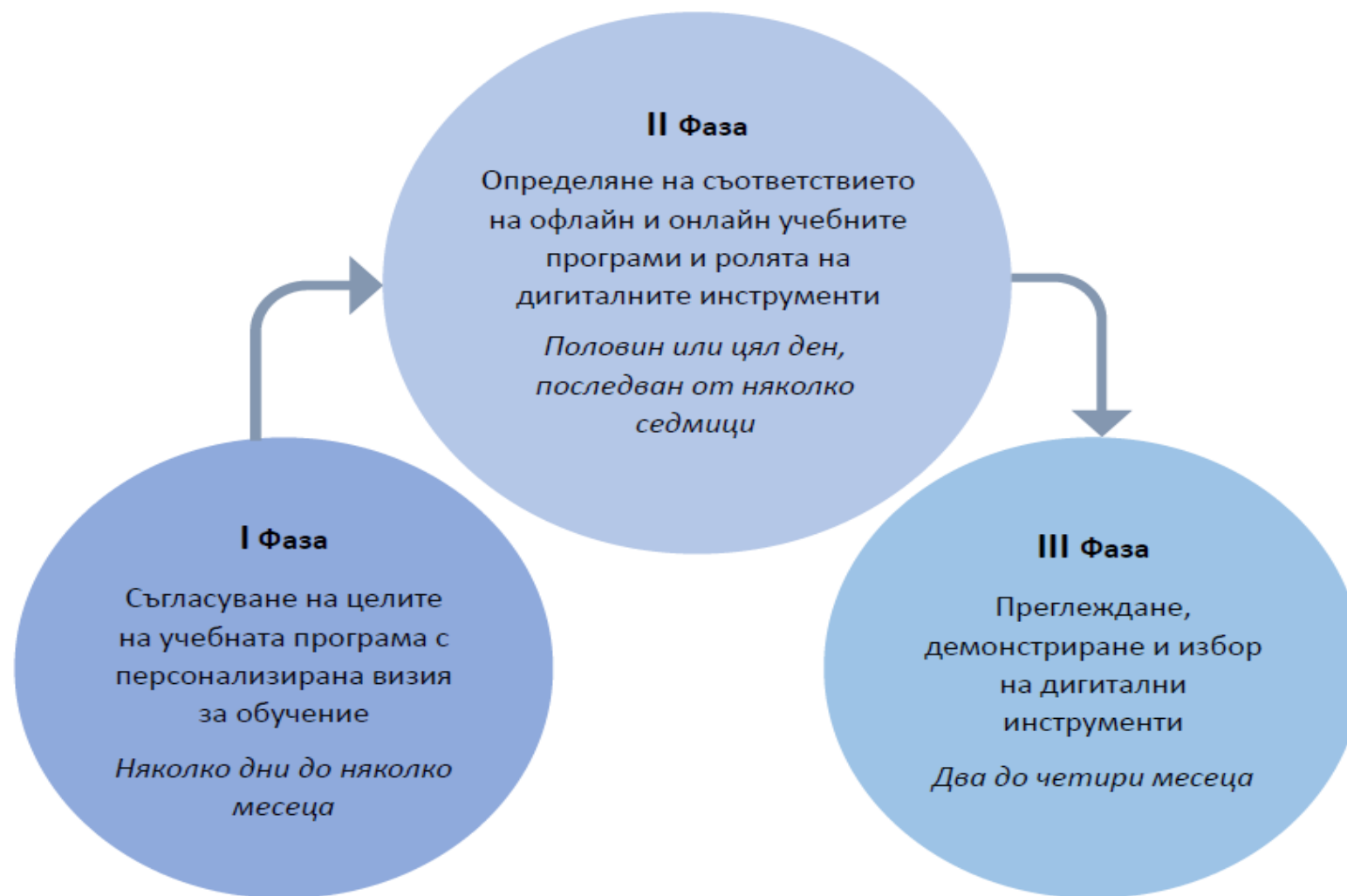
Подходите за проектиране на смесено обучение варират от :

- **Преобладаващо преподаване лице в лице, с известно онлайн обучение**
- **Съчетание на обучение лице в лице и онлайн**
- **Преобладаващо онлайн обучение**

Фази на структуриране на съгласуването на учебните програми в окончателната училищна стратегия

Фигура 4.1. Три фази на съгласуване и избор на учебната програма, Източник: Education Elements, n.d.

Фази на структуриране на съгласуването на учебните програми в окончателната училищна стратегия

Първа фаза

Става дума за създаване на **ясна визия**, основана на **персонализирано обучение**. Тази визия трябва да включва не само **мнението на учителите**, но и на **учениците** и **училищните ръководители**.

Като се има предвид това, би било полезно да се **определят лица, които да помогнат** за съгласуването на учебните програми и да създадат **план за действие** за завършване на процеса (например учители от различни класове и отдели, поне един администратор, член на екипа за техническа поддръжка и т.н.).

Фази на структуриране на съгласуването на учебните програми в окончателната училищна стратегия

Втора фаза

Учителите и училищните ръководители трябва да определят **подходяща комбинация от учебни програми**. Тази комбинация може да включва следните три категории:

- 1. Основно учебно съдържание:** традиционната основна учебна програма с определен обхват и последователност, съобразени с нивото на класа, издадена от органи на най-високо ниво. Това може да включва използването на ръководства за учебни програми, учебни планове, онлайн или офлайн учебници и др.
- 2. Адаптивно съдържание:** дигитално съдържание, което регулира начина или темпото на учене в зависимост от усвояването на материала от учениците. Това може да включва използването на специални портали или учебни среди, където учениците ще могат да имат повторен достъп до цифровото съдържание и вече няма да бъдат обвързани с темпото на класа.
- 3. Силно персонализирано съдържание:** Уроци, съобразени с нуждите, интересите и уменията на отделните ученици. Това може да включва използването на творчески цифрови инструменти като [Canva](#), [Jamboard](#), [Padlet](#) и др.

Фази на структуриране на съгласуването на учебните програми в окончателната училищна стратегия

Трета фаза

Тя включва **преглед, демонстрация и избор на идеалните цифрови технологии**. Изборът на подходящи инструменти ще се основава на **конкретните нужди на учителите и учениците**.

В този контекст съгласуването на офлайн и онлайн учебните програми може да включва, освен използването на цифрови образователни платформи, предоставени от националните органи, и широк спектър от цифрови технологии, които успешно се прилагат в класната стая.

Източник: www.freepik.com.

Цифрови инструменти

В следващата таблица са представени цифрови инструменти, които са ангажиращи, интерактивни и гъвкави:

Платформи за обучение	Инструмент и за редактиране и писане	Инструменти за ангажиране, тестване и графични инструменти	Инструмент и за чат/видео срещи	Онлайн бели дъски и формуляри	Инструменти за документи, презентации и електронни таблици	Платформи за споделяне на файлове
Moodle	Audacity	Kahoot	Zoom	Миро	Word	Диск на Google
Canvas	Movie Maker	Prezi	Google Meet	Google Jamboard	Google Docs	Dropbox
Blackboard	Описване	Plickers	Microsoft Teams	Gynzy	PowerPoint	WeTransfer
Google Classroom	EdPuzzle	Mentimeter	Cisco Webex	Mural	Google Slides	OneDrive
Moodle	Nearpod	Quizlet	Skype	Формуляри на Google	Excel	
Snappet		Quizizz	Viber		Google Sheets	
Thinglink		Подложка	WhatsApp		Liveworksheets	

Примери за он- и офлайн съгласуване на учебната програма

Когато учителите, с подкрепата на училищните ръководители, могат:

- да използват седмично или в края на даден учебна единица **онлайн тест** (за целите на преразглеждането или обобщаващото оценяване) и/или да предоставят на учениците допълнителни онлайн ресурси.
- да качват **записки от лекции, презентации и работни листове** в своята виртуална среда за обучение (напр. Drive), така че учениците да могат да ги преглеждат, ако е необходимо.
- да предоставят **видеоклип** (може да бъде онлайн под формата на видеоклипове в YouTube или Edpuzzle) и по време на гледането да задават въпроси и да искат мнения.
- да създават Padlet или Mentimeter и да позволяват на учениците да работят **онлайн в сътрудничество**, като обсъждат и споделят идеите си.

Примери за он- и офлайн съгласуване на учебната програма

Проекти за онлайн сътрудничество: Включването на учениците в онлайн проекти за сътрудничество привежда учебната програма в съответствие с **цифровите инструменти** и **насърчава работата в екип** и **уменията за критично мислене**. Платформи като **Padlet** или **Google Docs** дават възможност на учениците да си сътрудничат по споделени документи, да **обмислят идеи** и да **представят работата си пред** по-широка аудитория.

Уеб-базирани платформи за обучение: Съобразяването на учебната програма с онлайн платформите за обучение позволява на учениците да имат **достъп до цифрови ресурси**, да **участват в интерактивни дейности** и да **подават задачи по** електронен път. Например, използвайки система за управление на обучението (LMS) като **Google Classroom** или **Moodle**, учителите могат да споделят цифрови материали, да улесняват дискусиите и да предоставят онлайн оценки.

Проектно обучение: Интегрирането на подходи за проектно базирано обучение (PBL) в учебната програма дава на учениците възможност да прилагат цифрови умения в реални ситуации. Учениците могат да **проучват дадена тема онлайн**, да **събират данни офлайн** чрез анкети или интервюта и да **създават презентации или доклади**, като използват комбинация от цифрови инструменти и традиционни методи.

Източник: www.freepik.com.

За да имат пълна представа за ситуацията в училището, училищните ръководители и учителите трябва да поставят диагноза по отношение на уеднаквяването на учебните програми в реално време и извън него. За оценката на потребностите могат да се съберат количествени и качествени данни чрез въпросници или интервюта.

Количествени данни

За събирането на количествени данни училищните ръководители могат да използват **контролен списък с въпроси**, адаптиран от **инструмента SELFIE** и **TET-SAT**. Контролният списък с въпроси, който следва, е адаптиран за целите на проекта DigiLEAD, за да помогне на различните заинтересовани страни да обмислят области като:

- Практики на преподаване и учене,
- Използване на цифрови технологии и онлайн ресурси.

Методологии и инструменти

Тази област се отнася до подготовката за използване на цифрови технологии за обучение чрез модернизиране и въвеждане на иновации в практиките за преподаване и учене.

Възможности за отговор: петобална скала и „не е приложимо“ (НП)

Код	Заглавие	УЧИЛИЩЕН РЪКОВОДИТЕЛ	УЧИТЕЛ	УЧЕНИК
E1	Онлайн образователни ресурси	Нашите учители търсят онлайн дигитални образователни ресурси .	Аз търся онлайн дигитални образователни ресурси.	
E2	Създаване на цифрови ресурси	Нашите учители създават дигитални ресурси в помощ на преподавателската си работа.	Аз създавам дигитални ресурси в помощ на преподавателската си работа.	
E3	Използване на виртуална учебна среда	При работата си с ученици нашите учители използват виртуална учебна среда .	При работата си с учениците аз използвам виртуална учебна среда .	
E4	Комуникация с училищната общност	Нашите учители използват дигиталните технологии, за да общуват по въпроси, свързани с училището .	Аз използвам дигиталните технологии, за да общувам по въпроси, свързани с училището .	
E5 OP	Отворени образователни ресурси	<i>Нашите учители използват отворени образователни ресурси.</i>	Аз използвам образователни ресурси със свободен достъп	
Отворен въпрос	Полезни технологии за преподаване		Моля, дайте пример за дигитална технология (оборудване, софтуер, платформа, ресурс...), която считате за особено полезна за процеса на преподаване.	

Методологии и инструменти

Тази област се отнася до внедряването на цифрови технологии за обучение в класната стая чрез модернизиране и въвеждане на иновации в практиките за преподаване и учене.

Възможности за отговор: петобална скала и „не е приложимо“ (НП)

Код	Заглавие	УЧИЛИЩЕН РЪКОВОДИТЕЛ	УЧИТЕЛ	УЧЕНИК
F1	Пригаждане към потребностите на учениците	Нашите учители използват дигиталните технологии, за да ориентират своите методи на преподаване към потребностите на отделните ученици.	Аз използвам дигиталните технологии, за да ориентирам своите методи на преподаване към потребностите на отделните ученици.	В нашето училище учителите ни възлагат различни дейности , които да извършваме с помощта на технологии, които отговарят на нашите потребности .
F3	Насърчаване на творческите умения	Нашите учители използват дигитални учебни дейности, които насърчават творческите умения на учениците .	Аз използвам дигиталните технологии, за да насърчавам творческите умения на учениците .	
F4	Включване на учениците	Нашите учители подготвят дигитални учебни дейности, в които вземат участие всички ученици .	Аз подготвям дигитални учебни дейности, в които вземат участие всички ученици .	В нашето училище аз вземам повече участие , когато използваме технологии.
F5	Сътрудничество между учениците	Нашите учители използват дигитални технологии с цел улесняване на сътрудничеството между учениците .	Аз използвам дигиталните технологии с цел улесняване на сътрудничеството между учениците .	В моето училище ние използваме технологиите за групова работа.
F6	Междудисциплинарни проекти	Нашите учители включват учениците в използването на дигитални технологии за изпълнението на междупредметни проекти .	Аз включвам учениците в използването на дигитални технологии за изпълнението на междупредметни проекти .	

F8 OP	Професионално ориентиране	<i>В нашето училище използваме дигиталните технологии с цел кариерно ориентиране.</i>	<i>В нашето училище използваме дигиталните технологии с цел кариерно ориентиране.</i>	<i>В нашето училище използваме дигиталните технологии с цел кариерно ориентиране.</i>
-------	---------------------------	--	--	--

Методологии и инструменти

Заглавие	УЧИЛИЩЕН РЪКОВОДИТЕЛ	УЧИТЕЛ
С11 ОР ЦИФРОВО РАЗДЕЛЕНИЕ: мерки за установяване на предизвикателства	<i>Нашето училище разполага с мерки за идентифициране на предизвикателствата на смесеното обучение, свързани с образователните потребности и социално-икономическия произход на учениците.</i>	<i>Нашето училище разполага с мерки за идентифициране на предизвикателствата на смесеното обучение, свързани с образователните потребности и социално-икономическия произход на учениците.</i>
С12 ОР ЦИФРОВО РАЗДЕЛЕНИЕ: помощ за справяне с предизвикателствата	<i>В нашето училище има разработен план, който помага на учителите да се справят с предизвикателствата на смесеното обучение, свързани с образователните потребности и социално-икономическия произход на учениците.</i>	<i>В нашето училище има разработен план, който помага на учителите да се справят с предизвикателствата на смесеното обучение, свързани с образователните потребности и социално-икономическия произход на учениците.</i>

Методологии и инструменти

Качествени данни

За да се направи анализ на пропуските, е необходимо да се проведат допълнителни проучвания относно:

- как в училището се постига съгласуване на учебната програма в реално време и извън него.
- кои проблеми, свързани с привеждането на учебните програми в съответствие, трябва да бъдат преодолени, и
- какво е мнението на учителите и учениците за използването на технологиите при съгласуване на учебните програми.

- Тази качествена информация може да бъде събрана с помощта на **кратки отворени въпроси**. Участниците трябва да могат да говорят свободно и да изразяват мислите си. В случай на интервюта или фокус-групи продължителността не трябва да надвишава 60-90 минути. Ако не е възможно да се проведат срещи лице в лице, можете да проведете онлайн среща чрез Zoom или Google Meets.
- За да улесните участието на учениците в този процес, можете да създадете въпросник с помощта на формуляри на Google.
- Обратната връзка, получена от учителите и учениците, е важна за цифровата трансформация на вашето училище и трябва да бъде взета под внимание.

Методологии и инструменти

Препоръки за това как да се съчетаят всички тези елементи

Тъй като събирането на количествени и качествени данни изисква определено количество време и опит, се препоръчва лицата, на които е възложено да помагат за съгласуването на учебните програми и създаването на план за действие за завършване на процеса по време на фаза 1, да носят отговорност.

Тези лица могат да сформират **"Екип за съгласуване на учебните програми в реално време"**, който ще извърши **оценка на нуждите и ще събере и анализира получените данни**. Ще бъде създаден изчерпателен окончателен доклад, в който ще бъдат събрани всички елементи, за да се представи ситуацията в училището. През всяка учебна година Екипът за он- и офлайн привеждане на учебните програми в съответствие трябва да представи поне един доклад.

Цифрови практики за учене и преподаване

Викторина: Моля, оценете тези цифрови практики за учене и преподаване

- *Разпознавате ли тези практики?*
- *Използвате ли ги в класната стая?*
- *Използвате ли ги учителите във вашето училище?*

Учение, основано на компетентности

Дизайн на учебния опит (LXD)

Подходи за активно учене

Изследователски подходи за учене - IBL

Обърнатата класна стая

Обучение чрез игри и игровизация

A horizontal bar chart with six teal bars of equal length, each corresponding to a learning practice listed on the left. The bars are flanked by teal triangles pointing towards each other.

- *Как цифровите технологии могат да помогнат за използването на тези подходи за учене/преподаване?*

Предизвикателства

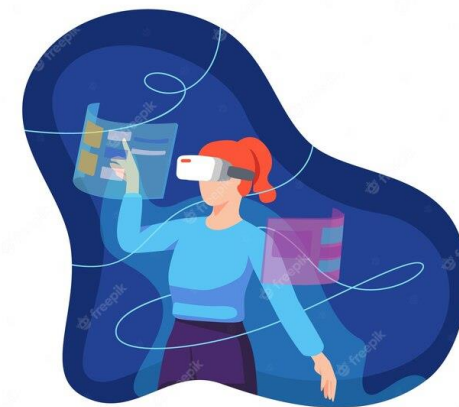
Основни предизвикателства пред интегрирането на цифровите инструменти в иновативните стратегии за преподаване и учене

Интегрирането на цифровите технологии в класната среда може да доведе до по-ефективни, персонализирани и ориентирани към учениците стратегии за преподаване и учене.

Използването на цифрови технологии в клас за учене и преподаване не е автоматичен процес!

Учителите се нуждаят от насоки как да:

- проектиране на учебен опит с помощта на цифрови инструменти;
- проектиране/комбиниране на цифрово съдържание и образователни материали.
- увеличаване на персонализацията на обучението и на стратегиите за преподаване, ориентирани към учениците.

Цифрови технологии за преподаване и учене

Работа в група: Моля, обсъдете и съставете списък, като предоставите доказателства, примери и най-добри практики

1. Каква трябва да бъде ролята на цифровите технологии за преподаване и учене в училищната стратегия?
2. Какви са предизвикателствата, ограниченията и проблемите при използването на цифровите технологии за учене и преподаване?
3. Как цифровите технологии могат да се използват за обучение по ключови умения на 21st век? Защо?
4. Как да улесним и насърчим учителите/учениците да използват цифровите технологии за учене и преподаване?

Източник: www.freepik.com.

Оценка на текущото състояние

Как да определим готовността на училището да приеме цифрови инструменти за преподаване и учене?

За да имат пълна представа за ситуацията в училището, училищните ръководители и учителите трябва да поставят диагноза по отношение на уеднаквяването на учебните програми в реално време и извън него. За оценката на потребностите могат да се съберат количествени и качествени данни чрез въпросници или интервюта.

Разглеждане на стратегии за събиране на информация за текущата ситуация:

- Количествени методи;
- Качествени методи;

Роля в стратегията за цифрова трансформация на училището

**Иновативните стратегии за учене и преподаване трябва да бъдат специално разгледани в стратегията на училището.
визия, цели и план за действие.**

В **стратегията визия, цели и план за действие**: интегриране на иновативни практики за преподаване и учене, съобразени с националната и регионалната политика и училищните приоритети.

В **плана за действие**: представете конкретен списък на дейностите, целите и задачите, ключовите показатели за ефективност (KPI) за внедряване на цифрови инструменти за иновативно учене и преподаване, подобряване на мотивацията, резултатите и въздействието на учителите и учениците.

Основните решения за изграждане на училищен капацитет за дигитална трансформация отгоре надолу, като например:

- Подобряване на използването и достъпността на **физическите пространства** в училищата (лаборатории, STEAM центрове) и **цифровата инфраструктура**
- Разработване на **планове за обучение** и професионално развитие на **учителите**, повишаване на уменията и нагласите.
- Насърчаване на дейности за улесняване на обмяна на знания за иновативни практики за учене и преподаване.

Методологии и инструменти

За да имат пълна представа за ситуацията в училището, училищните ръководители и учителите трябва да направят диагностика на състоянието и степента на използване на технологиите в учебните програми.

За оценката на потребностите могат да се съберат количествени и качествени данни чрез въпросници или интервюта.

Количествени данни

За събирането на количествени данни училищните ръководители могат да използват **контролен списък**, адаптиран от **инструмента SELFIE** и **TET-SAT**. Контролният списък, който следва, е адаптиран за целите на проекта DigiLEAD, за да помогне на различните заинтересовани страни да обмислят области като:

- Практики на преподаване и учене,
- използване на цифрови технологии и онлайн ресурси.

Методологии и инструменти

Тази област се отнася до подготовката за използване на цифрови технологии за обучение чрез модернизиране и въвеждане на иновации в практиките за преподаване и учене.

Възможности за отговор: петобална скала и „не е приложимо“ (НП)

Код	Заглавие	УЧИЛИЩЕН РЪКОВОДИТЕЛ	УЧИТЕЛ	УЧЕНИК
E1	Онлайн образователни ресурси	Нашите учители търсят онлайн дигитални образователни ресурси .	Аз търся онлайн дигитални образователни ресурси.	
E2	Създаване на цифрови ресурси	Нашите учители създават дигитални ресурси в помощ на преподавателската си работа.	Аз създавам дигитални ресурси в помощ на преподавателската си работа.	
E3	Използване на виртуална учебна среда	При работата си с ученици нашите учители използват виртуална учебна среда .	При работата си с учениците аз използвам виртуална учебна среда .	Нашите учители използват онлайн платформи , към които ние също можем да се свържем, с цел улесняване процеса на обучението ни.
E4	Комуникация с училищната общност	Нашите учители използват дигиталните технологии, за да общуват по въпроси, свързани с училището .	Аз използвам дигиталните технологии, за да общувам по въпроси, свързани с училището .	
E5 OP	Отворени образователни ресурси	<i>Нашите учители използват отворени образователни ресурси.</i>	<i>Аз използвам образователни ресурси със свободен достъп</i>	
Отворен въпрос	Полезни технологии за преподаване		Моля, дайте пример за дигитална технология (оборудване, софтуер, платформа, ресурс...), която считате за особено полезна за процеса на преподаване.	Моля, дайте пример за цифрова технология (оборудване, софтуер, платформа, ресурс...), която считате за наистина полезна за процеса на обучение.

Методологии и инструменти

Тази област се отнася до внедряването на цифрови технологии за обучение в класната стая чрез модернизиране и въвеждане на иновации в практиките за преподаване и учене.

Възможности за отговор: петобална скала и „не е приложимо“ (НП)

Код	Заглавие	УЧИЛИЩЕН РЪКОВОДИТЕЛ	УЧИТЕЛ	УЧЕНИК
F1	Пригаждане към потребностите на учениците	Нашите учители използват дигиталните технологии, за да ориентират своите методи на преподаване към потребностите на отделните ученици.	Аз използвам дигиталните технологии, за да ориентирам своите методи на преподаване към потребностите на отделните ученици.	В нашето училище учителите ни възлагат различни дейности , които да извършваме с помощта на технологии, които отговарят на нашите потребности .
F3	Насърчаване на творческите умения	Нашите учители използват дигитални учебни дейности, които насърчават творческите умения на учениците .	Аз използвам дигиталните технологии, за да насърчавам творческите умения на учениците .	В нашето училище аз използвам технологиите за творчески дейности .
F4	Включване на учениците	Нашите учители подготвят дигитални учебни дейности, в които вземат участие всички ученици .	Аз подготвям дигитални учебни дейности, в които вземат участие всички ученици .	В нашето училище аз вземам повече участие , когато използваме технологии.
F5	Сътрудничество между учениците	Нашите учители използват дигитални технологии с цел улесняване на сътрудничеството между учениците .	Аз използвам дигиталните технологии с цел улесняване на сътрудничеството между учениците .	В моето училище ние използваме технологиите за групова работа.
F6	Междудисциплинарни проекти	Нашите учители включват учениците в използването на дигитални технологии за изпълнението на междупредметни проекти .	Аз включвам учениците в използването на дигитални технологии за изпълнението на междупредметни проекти .	В нашето училище ние използваме технологиите за проекти , в които са съчетани различни предмети.
F8 OP	Професионално ориентиране	<i>В нашето училище използваме дигиталните технологии с цел кариерно ориентиране.</i>	<i>В нашето училище използваме дигиталните технологии с цел кариерно ориентиране.</i>	<i>В нашето училище използваме дигиталните технологии с цел кариерно ориентиране.</i>
C11 OP	ЦИФРОВО РАЗДЕЛЕНИЕ: мерки за установяване на предизвикателства	<i>Нашето училище разполага с мерки за идентифициране на предизвикателствата на смесеното обучение, свързани с образователните потребности и социално-икономическия произход на учениците.</i>	<i>Нашето училище разполага с мерки за идентифициране на предизвикателствата на смесеното обучение, свързани с образователните потребности и социално-икономическия произход на учениците.</i>	
C12 OP	ЦИФРОВО РАЗДЕЛЕНИЕ: помощ за справяне с предизвикателствата	<i>В нашето училище има разработен план, който помага на учителите да се справят с предизвикателствата на смесеното обучение, свързани с образователните потребности и социално-икономическия произход на учениците.</i>	<i>В нашето училище има разработен план, който помага на учителите да се справят с предизвикателствата на смесеното обучение, свързани с образователните потребности и социално-икономическия произход на учениците.</i>	

Методологии и инструменти

Качествени данни

За да се направи анализ на пропуските, е необходимо да се проведат допълнителни проучвания относно:

- настоящите стратегии за преподаване и учене и как те могат да бъдат подобрили;
  - Определяне на ключови критерии за оценка на добрите практики, очаквания и обратна връзка
  - какво е отношението на учителите и учениците към използването на технологии в преподаването и ученето.
-
- Тази качествена информация може да бъде събрана във фокус група или на кръгла маса с **кратки отворени въпроси**. Участниците трябва да могат да говорят свободно и да изразяват мислите си.
  - Продължителността не трябва да надвишава 60-90 минути. Ако не е възможно да се проведат срещи лице в лице, можете да проведете онлайн среща чрез Zoom или Google Meets.
  - Обратната връзка, получена от учителите и учениците, е важна за цифровата трансформация на вашето училище и трябва да бъде взета под внимание.
  - Формулярите за самооценка и качествена обратна връзка са жизненоважни, особено когато идват от преподавателите, тъй като те са пряко ангажирани в процесите на преподаване, учене и оценяване;

Методологии и инструменти

Доклад за резултатите

Общо обобщение на текущото състояние на цифровите умения, нагласите и опита на учителите в училището.

Таблица 6.2. Проучване на цифровите умения и нагласи на учителите за възприемане на стратегии за активно учене въз основа на [инструмента TET-SAT](#) (2017 г.), изготвен в рамките на проект MENTEP по програма "Еразъм+

Учител	Начално ниво	Способен	Напреднал	Експерт
Ниво на използване на ИКТ	Базово	Автономно	Ефективно	Творческо
Дейности	Използване на ИКТ в основната си преподавателска практика	Използване на ИКТ за изпълнение на общи задачи	ИКТ за промяна и подобряване на преподавателските практики.	Използване на ИКТ за разработване на иновативни дейности за преподаване и учене и за придобиване на опит от учениците.
Подходи за активно учене	Познати, но без опит	да имате специфичен опит в областта;	Използване на активни методи в класа	Използвайте и учете други учители и ученици как да ги създават.
Техники за ангажиране и игровизация	Познати, но без опит	да имате специфичен опит в областта;	Използване на подходи за ангажираност и GBL в клас	Използвайте и обучавайте други учители и ученици как да използват и да работят с GBL.

План за действие

Работа в група: Изготвяне на план за действие за разработване на иновативни стратегии за учене и преподаване

Всяка група следва да обмисли, обсъди и сподели практически стъпки за справяне с :

- Как да се подобри достъпността и използването на училищното оборудване и цифровите инструменти за иновативно учене и преподаване?
- Как да се повишат капацитетът и уменията на учителите да прилагат иновативни стратегии за учене и преподаване?
- Как да подобрим споделянето на знания за най-добрите практики за иновативно преподаване и учене?
- Как да се справим с настоящите предизвикателства и ограничения?
- Как да определим съответните партньорства, ключови движещи сили, ключови показатели за ефективност и други?

Обсъждане на възможните предизвикателства

Основните предизвикателства и ограничения при прилагането на иновативни стратегии за преподаване и учене могат да бъдат обобщени, както следва:

- **Строги национални учебни програми** и образователни стандарти, придържане към традиционния начин на обучение и учене, специфични програми, подкрепящи традиционните методи на обучение, строги изпити в края на училището.
- **Липса на достъп**, предлагане и финансиране за посещаване на подходящи програми за обучение на учители и възможности за обучение;
- **Липса на достъп до технологична инфраструктура**
- **Липса на култура на цифрово обучение** и подкрепа от страна на ръководството.

Движещи сили

Обсъждане на движещите сили и предложения за партньорство/мрежи

Пример за движещи сили за възприемане на по-иновативни стратегии за преподаване и учене:

- 1. Повишаване на уменията на учителите за преподаване, свързано с технологиите.**
- 2. Училищни дигитални шампиони** - могат да повишат експертизата, да подобрят видимостта на иновативния опит, да популяризират най-добрите практики и да споделят доброволно знания, умения и ресурси.
- 3. Създаване на вътрешен ресурсен център (база данни)** за събиране и споделяне на знания и образователни ресурси и планове за уроци, предоставени от учители, образователни експерти и други.
- 4. Създаване на календар за планиране** на различни дейности и събития за насърчаване на иновативни практики за преподаване и учене сред учениците и учителите.
- 5. Изграждане на общност - сътрудничество** с външни експерти и заинтересовани страни, включително учители от други училища, изследователи, родители, установяване на партньорства и участие в училищни мрежи, които могат да улеснят училищните ръководители да придобият по-добра визия, разбиране и позициониране.

Групови презентации

Представете резултатите от груповата работа:

- Каква е ролята на цифровите технологии за преподаване и учене в училищната стратегия?
- Какъв е най-добрият план за действие за разработване на иновативни стратегии за учене и преподаване?
- Как да се справим с проблемите, предизвикателствата и ограниченията?

План за действие - Обобщение

Планът за действие може да включва конкретни дейности за подкрепа, насърчаване и популяризиране на иновативни стратегии за преподаване и учене с помощта на цифрови инструменти.

Цел/задача	Действие	Отговорен персонал	Времева рамка	Ресурси	Ключови показатели за ефективност/ утвърждаване
1. Подобряване на достъпността и използването на училищно оборудване и цифрови инструменти за иновативно учене и преподаване	Проучване на настоящата ситуация и предизвикателствата	Екип за координация на цифровата стратегия	1 седмица	Онлайн проучване	% от участващите учители
	Проучване и предлагане на подходящи решения и дейности	Екип за координация на цифровата стратегия	1 месец	Доклад	% от предложените решения
	Одобряване на плана за действие и възлагане на отговорности	Лидерски съвет	1 месец	План за действие	% от задачите
	Редовно наблюдение	Лидерски съвет	Полугодишно	Доклад	% от приетите практики

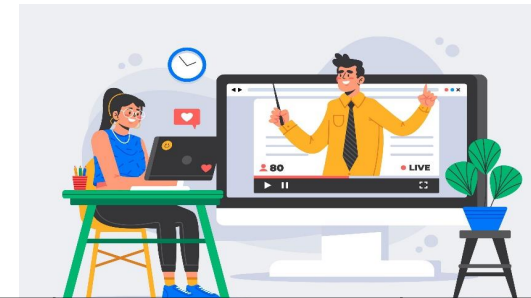
План за действие

Фази на структуриране на плана за действие

2. Повишаване на капацитета на учителите за прилагане на иновативни стратегии за учене и преподаване	Оценка на текущата ситуация и нуждите от обучение	Екип за координация на цифровата стратегия	1 месец	Онлайн проучване, интервюта, кръгла маса	% от участващите учители
	Проучване на възможностите за обучение за цифрови умения и иновативно обучение и учене	Екип за координация на цифровата стратегия, учители	1 месец	Настолни проучвания, Интервюта	Брой обучения, качество на доставчиците на обучение
	Разработване и одобряване на план за действие за обучение на учители	Екип за координация на цифровата стратегия, ръководен съвет, учители	1 месец	Доклад	Брой на обученията
	Вътрешна оценка на обученията за учители	Учители	10 дни след обучението	Проучване	Качество и степен на удовлетвореност

План за действие

Фази на структуриране на плана за действие

3. Подобряване на обмена на знания за най-добрите практики на иновативно преподаване и учене	Проучване на настоящата ситуация и оценка на нагласите на учителите	Екип за координиране на цифровата стратегия, учители	1 месец	Онлайн проучване, интервюта, кръгла маса	% от участващите учители
	Проучване на най-добрите практики, дейности на KS в други училища	Екип за координиране на цифровата стратегия, учители	1 месец	Настолно проучване, интервюта	Брой идентифициран и най-добри практики
	Разработване и одобряване на план за действие и календар за редовни дейности на KS	Екип за координация на цифровата стратегия, ръководен съвет, учители		Доклад, годишен календар	Брой на вътрешните и външните дейности на KS
	Мониторинг и оценка	Управление	годишно	Проучване, доклад	Степен на удовлетвореност

МОДУЛ 2

Роля в стратегията за цифрова трансформация на училището

Оценяването играе решаваща роля в процедурите за преподаване и учене. По-конкретно, то:

- **Предоставя** информация за представянето на учениците,
- **Проверява** напредъка и успеха
- **Подпомага** идентифицирането на области за развитие и подобрене.
- **Определя** изискванията и критериите за прием за следващото ниво на обучение.
- **Подпомага** размисъла върху педагогическите стратегии, използвани в клас.

Практики за цифрово и онлайн оценяване - мозъчна атака

Нека се замислим...

7 минути

Продължителност:

До каква степен във вашето училище се използват цифрови инструменти за:

- (а) да оценява знанията и уменията на учениците,
- (б) да насърчават учениците да размишляват върху собственото си обучение,
- (в) насърчаване на взаимното обучение.

1. В групата си помислете върху тези въпроси.
2. Запишете мислите си на листче:
3. Обсъждане в пленарна зала.

Анализ на нуждите - Дейност по групи

Нека да помислим за нуждите и пропуските...

Продължителност:
20 минути

Защо анализът на потребностите е важен в този случай?
Кои инструменти можете да използвате, за да събирате качествени и количествени данни по отношение на практиките за цифрово и онлайн оценяване във вашето училище?

1. В групата си помислете върху тези въпроси.
2. Запишете мислите си в тетрадка.
3. Обсъждане в пленарна зала.
4. След това ще ви бъде даден *листът за анализ на нуждите M2.U2.1*, който трябва да разгледате.

Инструменти за оценяване помощта на технологии

Писмени задачи: учениците представят **писмени работи, които са подготвили индивидуално или в сътрудничество, с помощта на технологични средства.**

Полезни цифрови инструменти: създаване на споделени документи (напр. Google docs), онлайн платно (напр. Padlet, Miro), зона за подаване на документи в LMS (напр. Edmodo, Google Classroom).

Презентации и интервюта: оценявайте учениците **устно** чрез презентации, **сесии 1-1, в които** представят индивидуалната/груповата си работа, или онлайн интервюта. В зависимост от причината, поради която оценявате учениците, устната работа може да бъде **задание** (формиращо оценяване) **или финален изпит** (обобщаващо оценяване).

Полезни цифрови инструменти: създаване на презентации (напр. Google Sites, Prezi), създаване на цифрово съдържание (напр. Canva), уебконференции (напр. Teams, ZOOM).

Инструменти за оценяване с помощта на технологии

Дискусии: учениците участват в **синхронни или асинхронни** дискусии. Можете да провеждате асинхронни дискусии на дискуссионно табло, блог, форум или wiki, докато синхронните дискусии се провеждат чрез уебконференции.

Полезни цифрови инструменти: уеб конференции (напр. Teams, ZOOM), създаване/споделяне на видео (напр. Flipgrid), онлайн платна (напр. Padlet, Miro), форуми/теми за дискусии в LMS, създаване на дебати (напр. Kialo), създаване на блог с раздел за коментари (напр. WordPress)

Писмени изпити: типичните **традиционни** оценки, състоящи се от тестове (напр. въпроси с избор между няколко отговора, въпроси с кратък отговор) или въпроси с отворен отговор (напр. есета).

Полезни цифрови инструменти: създаване на формуляри (напр. Google Forms), създаване на документи (напр. Google docs).

Инструменти за оценяване, подобрени с помощта на технологии

Онлайн анкети/викторини: учениците попълват анкета/проучване преди, по време или след обучението. Тези дейности са кратки и се използват главно за проследяване на разбирането на учениците, като същевременно ги ангажират активно.

Полезни цифрови инструменти: инструменти за презентации с анкети/викторини (напр. Mentimeter, Slido), създаване на викторини (напр. Kahoot, Quizizz, Quizlet).

Проекти: проектите могат да бъдат във всякаква форма и формат - от запис на видеоклипове до изнасяне на презентации. Затова проектите често включват **един или повече от** разгледаните по-рано **методи**.

Източник: Pixabay

Автентично оценяване

Автентичното оценяване:

- е **реалистична и наподобява** контекста, в който учениците **ще използват** новите знания и умения.
- изисква **умения за мислене от по-висок порядък** (напр. преценка, критично мислене, иновации/творчество);
- включва "**сложни**" задачи, които учениците не могат да решат на място или с минимални усилия;
- дава на учениците време и пространство за **размисъл и подобрене** чрез обратна връзка;
- дава възможност за **сътрудничество** и работа в група;
- е с отворен край, като допуска **повече от едно решение** като правилно.

Видове автентично оценяване:

- **Електронно портфолио:** всеки ученик подготвя електронно/дигитално пространство, което служи като репертоар и изложба на неговите творения (напр. есе, разказ, проект, презентация).
- **Самооценка:** такива задачи се фокусират върху това да позволят на учениците да **наблюдават и да обмислят напредъка си** (напр. тест, дейност, базирана на игра, контролен списък, анкета или мисловна карта - картографиране на понятия (учениците правят връзки между понятията, които са научили)).

Продължителност:
15 минути

Ограничения и рискове в процеса на обновяване на методите за оценка

1. Във вашата група помислете за ограниченията и рисковете в процеса на обновяване на методите за оценяване във вашето училище.
2. Запишете мислите си на листчето:
3. Обсъждане в пленарна зала.

Предизвикателства при използването на цифрови технологии за оценяване

- Разполагат ли училищните ръководни екипи с автономия и гъвкавост, за да насърчават промени в методиката на оценяване?
- Разполага ли училището с компютърно оборудвани класни стаи, компютърно оборудване, електрозахранване и възможности за мрежова връзка в подкрепа на цифровите методи на оценяване?
- Добре ли са обучени учителите за прилагане на новите технологични стратегии за оценяване?
- Дали всички ученици притежават необходимите умения и опит, за да се възползват пълноценно от цифровите технологии, докато се оценяват?
- Съществува ли риск от социално разделение между учениците или различие в участието, когато се използват споделени онлайн пространства, което може да направи различните нива на постижения по-видими?
- Съществува ли риск от социално изключване при използването на инструменти за социални мрежи, които могат да повдигнат сложни въпроси, свързани със социалната идентичност?
- Какво ще кажете за етичните проблеми, т.е. съгласие, събиране, използване и съхраняване на данни, контрол и защита на данните?

Технологични стратегии за оценяване в училищата:

➤ Създаване на екип за координация на цифровата стратегия

Училищен ръководен екип, учители, помощен педагогически персонал, административен персонал, родители, експерт по ИКТ.

Извършване на оценка на нуждите;

Анализирайте данните, т.е. интерпретирайте събраните доказателства и обмислете резултатите;

Докладване на резултатите

Подпомагане на мерките при използването на цифрови инструменти за целите на оценяването

- Включване на технологични инструменти в учебните програми
- Гъвкавост и достатъчно време за прилагането им в клас
- Официално признаване и включване в учебните програми и предоставяне на насоки
- Обучение на учители за нови технологични подходи за оценяване
- Създаване на рамки за оценка, които да измерват напредъка и ефективността на използването на технологиите в клас и да оценяват уменията на учителите.
- Сътрудничество с външни заинтересовани страни, като например създатели на политики, университети, изследователски центрове/екипи, разработчици на технологии, предприятия, родителски и учителски съюзи.

Изготвяне на план за действие

Компоненти:

- подробно описание на целите SMARTer
- действията или задачите, които трябва да се изпълнят за постигане на целта.
- хората, които ще отговорят за изпълнението на всяка задача.
- до кога трябва да бъде завършена тази задача
- ресурсите, необходими за изпълнението на задачата.
- мерките за оценка на процеса

План за действие за насърчаване на технологично базирани стратегии за оценяване

Цел/задача	Действие(я)	Отговорен персонал	Времева рамка	Ресурси	Ключови показатели за ефективност/ утвърждаване

План за действие за насърчаване на технологично базирани стратегии за оценяване

Пример:

Цел/задача	Действие(я)	Отговорен персонал	Времева рамка	Ресурси	Ключови показатели за ефективност/ утвърждаване
Запознаване на учителите с наличните цифрови инструменти за оценяване, за да могат да ги прилагат в клас.	<p>а) Един или двама учители по всеки предмет да станат членове на групата от обучители.</p> <p>б) Членовете трябва да предлагат на екипа инструмент/технология или да споделят нови знания на всеки 6 месеца (могат да правят проучвания, да посещават семинари и т.н.).</p> <p>в) Ще бъде изготвен списък, който ще бъде постоянно актуализиран и споделян с други колеги.</p> <p>г) Групата ще отговаря за обучението на персонала по списъка с инструменти/технологии в началото на учебната година.</p>			Набиране на персонал въз основа на способностите и интересите	Групата от обучители ще следи за напредъка чрез посещения в часовете или анкети с учениците.

Добри практики

- <https://www.socrative.com/> (викторини, въпроси с избор между няколко отговора, кратки въпроси)
- <https://www.mentimeter.com/solutions/education> (анкети, проучвания, облаци от думи, отворени въпроси, викторини и тестове за ангажиране на учениците).
- <https://kahoot.com/> (инструмент за оценка, базиран на игри. Учителите могат да избират от повече от 40 милиона готови учебни игри или да създават свои собствени за минути).
- <https://get.plickers.com/>
- <http://photodentro.edu.gr/aggregator/>
- Образователният хъб предлага някои инструменти, които могат да бъдат полезни за самооценка, като например рубрики, дневници, електронни портфолиа (The Education Hub, n.d.).

- DigiLead (2022). *Стратегически инструментариум за цифрова трансформация за училищни ръководители*. Глава 5. <https://digilead-project.eu/toolkit>
- Keramida, K., Fouskas, K. Mathou, V. (2017). Разработване и прилагане на модел за цифрова трансформация за подобряване на образователните организации. *Международна конференция за предприемачество, иновации и регионално развитие (ICEIRD)*. Връзки между университетите и промишлеността: Съвместно производство на знания, иновации и растеж.
- Llamas-Nistal, M., Fernández-Iglesias, M. J., González-Tato, J., & Mikic-Fonte, F. A. (2013). Blended e-assessment (Смесено електронно оценяване): Миграция на класическите изпити в дигиталния свят. *Компютри и образование*, 62, 72-87.
- Sofianidis, A., Meletiou-Mavrotheris, M., Konstantinou, P., Stylianidou, N., & Katzis, K. (2021). Нека студентите да говорят за спешния опит в дистанционното обучение: Възприятията на учениците от средните училища за техния опит по време на пандемията COVID-19. *Науки за образованието*, 11(6), 268, DOI: 10.3390/educsci11060268
- Timmis, S., Broadfoot, P., Sutherland, R., Oldfield, A. (2016), Rethinking assessment in a digital age: opportunities, challenges and risks (Преосмисляне на оценяването в цифровата ера: възможности, предизвикателства и рискове), *British Educational Research Journal*, 42(3), 454-476, DOI: 10.1002/berj.3215

Препратки

- Boud, D., & Prosser, M. (2002). Оценяване на новите технологии за обучение: A framework for development. *Educational Media International*, 39(3-4), 237-245.
- Chang, Y. K., & Kuwata, J. (2020). Дизайн на учебния опит: Предизвикателствата пред начинаещите дизайнери. *Learning and user experience research (Изследване на опита на обучаемите и потребителите)*.
- DigiLead (2022). Стратегически инструментариум за цифрова трансформация за училищни ръководители. Глава 4,6. <https://digilead-project.eu/toolkit>
- Университет Ла Тройб. (2014). *Blended and Online Learning Curriculum Design Toolkit (Инструментарииум за разработване на учебни програми за смесено и онлайн обучение)*. https://www.latrobe.edu.au/__data/assets/pdf_file/0006/602178/Blended-learning-Toolkit-v4.pdf
- Mordica, J., & Nicholson-Tosh, K. (2013). *Модул за съгласуване на учебните програми*. Champaign, IL: Office of Community College Research and Leadership, University of Illinois at Urbana-Champaign.
- Sailer, M., Murböck, J., & Fischer, F. (2021). Цифрово обучение в училищата: Какво е необходимо отвъд цифровите технологии? *Teaching and Teacher Education*, 103, 103346.
- Yoon, F. S., Ho, J., & Hedberg, J. G. (2012). Учителите като дизайнери на учебна среда. In *Classroom Integration of Type II Uses of Technology in Education* (pp. 145-157) (*Интегриране на технологиите в класната стая от втори тип в образованието*). Routledge.

